

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U SPLITU
Split, Sukoišanska 6

Poslovni broj: P-226/2021-51

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Trgovački sud u Splitu po sutkinji Ivani Hrkać, u pravnoj stvari tužitelja REPUBLIKA HRVATSKA (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta Republike Hrvatske), OIB 22413472900, kojeg zastupa Županijsko državno odvjetništvo u Splitu, protiv tuženika SLAVKA LUKINA, OIB 16511134682, vlasnika kamenoklesarskog obrta SLAVE, Donji Dolac, kojeg zastupa Zoran Mimica, odvjetnik u Splitu, radi stjecanja bez osnove, nakon glavne i javne rasprave zaključene 30. lipnja 2026. u nazočnosti zastupnice po zakonu tužitelja Ljiljane Vuličević Vidan, zamjenice Županijskog državnog odvjetnika u Splitu i punomoćnika tuženika, na ročištu za objavu presude 18. rujna 2026.

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku SLAVKU LUKINU, OIB 16511134682, vlasniku kamenoklesarskog obrta SLAVE, Donji Dolac, u roku od 15 (petnaest) dana isplatiti tužitelju REPUBLIKA HRVATSKA (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta Republike Hrvatske) OIB 22413472900, iznos od 167.247,76 eura (sto šezdeset sedam tisuća dvjesto četrdeset sedam eura i sedamdeset šest centi) sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 28. ožujka 2008. do isplate, a do 31. prosinca 2022. teku po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacija refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a za razdoblje od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine.

II. Odbija se kao neosnovan zahtjev tužitelja REPUBLIKA HRVATSKA (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta Republike Hrvatske) OIB 22413472900 u dijelu kojim se nalaže tuženiku SLAVKU LUKINU, OIB 16511134682 vlasniku kamenoklesarskog obrta SLAVE, Donji Dolac isplatiti tužitelju iznos od

229.548,30 eura (dvjesto dvadeset devet tisuća petsto četrdeset osam eura i trideset centi) sa zateznim kamatama od 28. ožujka 2008. do isplate.

III. Nalaže se tužitelju REPUBLIKA HRVATSKA (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta Republike Hrvatske) OIB 22413472900 u roku od 15 (petnaest) dana isplatiti tuženiku SLAVKU LUKINU, OIB 16511134682 vlasniku kamenoklesarskog obrta SLAVE, Donji Dolac troškove postupka u iznosu od 162.551,17 eura (sto šezdeset dvije tisuće petsto pedeset jedan euro i sedamnaest centi).

IV. Odbija se kao neosnovan zahtjev tuženika SLAVKA LUKINA, OIB 16511134682 vlasnika kamenoklesarskog obrta SLAVE, Donji Dolac u dijelu kojim je zahtijevao od tužitelja REPUBLIKA HRVATSKA (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta Republike Hrvatske) OIB 22413472900 isplatu troškova u iznosu od 379.424,22 eura (tristo sedamdeset devet tisuća četiristo dvadeset četiri eura i dvadeset dva centa).

Obrazloženje

1. U tužbi podnesenoj 6. studenoga 2009. tužitelj navodi kako je tuženik od 1. siječnja 2004. do 28. ožujka 2008. eksploatirao mineralnu sirovinu u količini od 4.908 94 m³ na eksploatacijskom polju "Dolit Slave". Tvrdi da je ta eksploatacija izvođena bez rudarske koncesije, pa kako je rudno bogatstvo po zakonu u vlasništvu tužitelja, zahtijeva od tuženika protupravno stečenu korist od eksploatacije.

2. Tužitelj, naime, navodi da je tuženiku rješenjem Ureda za gospodarstvo Splitsko-dalmatinske županije Klasa: UP-I-310-01/99-01/14, Ur.br.: 2181-01-99-09-AV od 14. rujna 1999. odobreno eksploatacijsko polje "Dolit Slave". Međutim, da je rudarskom inspekcijom 28. ožujka 2008. utvrđeno je da tuženik izvodio rudarske radove eksploatacije arhitektonsko-građevnog kamena protivno odredbama članka 30. stavaka 1. i 2. mjerodavnog Zakona o rudarstvu, odnosno bez rudarske koncesije. Zbog toga da mu je 1. travnja 2008. izdana pismena zabrana izvođenja radova dok ne ishodi rudarsku koncesiju.

3. Nadalje, tužitelj tvrdi da je zapisnikom rudarskog inspektora Klasa: UP/I-310-09/08-01/1 Ur.br: 556-15-02-03/24-08-04 od 5. svibnja 2008. utvrđeno da je tuženik do 2003. iskopao 360 m² blokova arhitektonsko-građevnog kamena; a da je u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 26. veljače 2008. eksploatirao mineralnu sirovinu u količini od 4.908,94 m³. Takvim postupanjem, tužitelj smatra da je tuženik umanjio imovinu tužitelja i bez valjane pravne osnove stekao imovinsku korist.

4. Visinu zahtjeva tužitelj temelji na podacima Ministarstva rada i poduzetništva Republike Hrvatske Klasa: 310-01/04-03/85, Ur.br: 526-04-04-02 od 30. kolovoza 2004. prema kojima vrijednost prosječne prodajne cijene mineralne sirovine iznosi 1.500,00 kuna po m³. Zbog toga tužitelj u tužbi zahtijeva isplatu iznosa od 7.363.410,00 kuna/977.292,45 eura sa zakonskim zateznim kamatama od 28. ožujka 2008. (od dana izvršene rudarske inspekcije) do isplate.

5. Uz tužbu je priložio rješenje Ureda za gospodarstvo Splitsko-dalmatinske županije Klasa: UP-I-310-01/99-01/14, Ur.br.: 2181-01-99-09-AV od 14. rujna 1999., Zapisnik o obavljenom nadzoru od 28. ožujka 2008., rješenje rudarskog inspektora Državnog inspektorata od 1. travnja 2008., Zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru od 5. svibnja 2008., dopis rudarskog inspektora od 24. lipnja 2008.

6. U odgovoru na tužbu tuženik je priznao osnovu ali je osporio visinu tužbenog zahtjeva. Tuženik je kao nesporno prihvatio da je tužitelj vlasnik rudnog bogatstva u Republici Hrvatskoj, da je tuženiku rješenjem od 14. rujna 1999. odobreno eksploatacijsko polje „Dolit – Slave“ te da je provodio rudarske radove eksploatacije kamena bez odobrene koncesije.

7. Tuženik je naveo da je pravodobno podnio sve potrebne zahtjeve radi ishođenja isprava za sklapanje koncesijskog ugovora, ali da o tim zahtjevima nije odlučeno u propisanom roku. Štoviše, da ni do dana podnošenja odgovora na tužbu njegovom zahtjevu nije udovoljeno. Naglasio je da je stvarni razlog nesklapanja koncesijskog ugovora činjenica da Grad Omiš nije donio detaljni urbanistički plan; koja okolnost je svakako izvan tuženikove krivnje.

8. Ukazao je i na transparentnost i poreznu usklađenost svog poslovanja unatoč izostanku potrebnih dozvola i koncesijskog ugovora. Ističe da iskope nije prikrivao, te je uredno podnosio porezne prijave, koje je porezna uprava prihvaćala i donosila rješenja o poreznim obvezama, a tuženik ih u cijelosti ispunjavao.

9. Tuženik je u odgovoru na tužbu istaknuo i prigovor dvostrukog oporezivanja pozivajući se na Zapisnik Financijske policije od 16. srpnja 2008., iz kojeg proizlazi da mu je porez na dohodak povećan za prihode od vađenja kamena u iznosu od 333.299,57 kuna za 2006. godinu i 299.997,46 kuna za 2007. godinu. Tuženik smatra da su ti iznosi, koji obuhvaćaju i dohodak od radionice, nespojivi s iznosom koji predstavlja tužbeni zahtjev.

10. Također je osporio utvrđenja rudarskog inspektora o količini izvađenog kamena, navodeći da je prema stavovima rudarskih stručnjaka i vještaka iskoristivost eksploatacijskog polja oko 20%, što znači da bi stvarna količina korisnih blokova za cjelokupno desetogodišnje razdoblje iznosila 1.053,80 m³.

11. Nadalje je tuženik osporio i iskopane količine po vremenskim razdobljima u Zapisniku Financijske policije, argumentirajući da se za petogodišnje razdoblje do 31. prosinca 2003. navodi tek 6,8% ukupno iskopane količine, dok se na preostalo petogodišnje razdoblje pripisuje 93,2%, što, prema tuženiku, nije u skladu sa stvarnom dinamikom iskopa. Naglašava da je dinamika iskopavanja bila ravnomjerna tijekom cijelog desetogodišnjeg razdoblja.

12. Zaključno, tuženik je u odgovoru na tužbu istaknuo prigovor zastare u odnosu na dio tražbine koji se odnosi na iskope do 9. prosinca 2003.

13. Kao dokaz svojih navoda, tuženik je predložio izvesti dokaz čitanjem nalaza Financijske policije od 16. srpnja 2008. i tuženikova prigovora na taj zapisnik od 1.

kolovoza 2008., knjigovodstveno- financijsko vještačenje, vještačenje po vještaku rudarske struke, te saslušanje tuženika.

14. Tužitelj svoj zahtjev temelji na odredbi članka 1111. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22., 156/22., 145/23., 155/23., 69/26. dalje: ZOO) kojom je propisano kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi.

15. Opseg vraćanja propisan je odredbom članka 1115. ZOO-a, pa kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

16. Između stranaka nije sporna osnova zahtjeva, odnosno da je tuženik u utuženom razdoblju (1. siječnja 2004. do 26. veljače 2008.) eksploatirao rudno bogatstvo- mineralne sirovine koje su u vlasništvu tužitelja, na području za koje mu je odobreno eksploatacijsko polje ali mu nije izdana koncesija. Nije sporno ni da je nadzorom rudarskog inspektora od 28. ožujka 2008. utvrđena činjenica neovlaštene eksploatacije, te da je 1. travnja 2008. tuženiku izdana pisana zabrana eksploatacije. Konačno, nije sporno ni da se radi o stjecanju mineralne sirovine koju, po prirodi stvari, kad je iskopana, nije moguće vratiti tužitelju.

17. Člankom 30. mjerodavnog Zakona o rudarstvu ("Narodne novine" br. 27/91., 26/93., 29/94., 92/94., 35/95. - službeni pročišćeni tekst, 114/01., 190, dalje: ZR) propisano je da je za eksploataciju mineralnih sirovina potrebno ishoditi:

1. odobrenje za eksploatacijsko polje,
2. rudarsku koncesiju za izvođenje rudarskih radova,
3. građevinsku dozvolu za građenje rudarskih objekata i postrojenja,
4. dozvolu za upotrebu rudarskih objekata i postrojenja s propisanom elektronskom kolnom vagom.

18. Propisano je da o rudarskoj koncesiji tijelo državne uprave koje dodjeljuje rudarsku koncesiju sklapa ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina s podnositeljem zahtjeva. Koncesijom za eksploataciju mineralnih sirovina stječe se pravo izvođenja rudarskih radova u cilju gospodarskog korištenja mineralnih sirovina.

19. Budući da tuženik ne čini spornom odlučnu činjenicu: da je u utuženom razdoblju eksploatirao mineralne sirovine na eksploatacijskom polju "Dolit-Slave" u Donjem Dolcu bez koncesije za izvođenje rudarskih radova, radi se o protupravnoj eksploataciji. Tuženikove tvrdnje o transparentnosti poslovanja, prijavama i plaćanju poreza, kao ni njegove tvrdnje da je zahtjev za izdavanje koncesije pravodobno predao nadležnim tijelima, nisu od utjecaja na ovo utvrđenje i ne čine tuženikovu eksploataciju dopuštenom. Zbog toga se predmetni spor svodi na pitanje visine zahtjeva.

20. U ovom je predmetu sud već odlučivao te je presudom P-229/2010-62 od 18. listopada 2019. naložio tuženiku plaćanje iznosa od 221.963,12 kuna/29.459,57 eura na ime stečenog bez osnove, dok je za iznos od 7.141.446,88 kuna/947.832,89

eura tužiteljev zahtjev odbio kao neosnovan. Također je obvezao tužitelja na naknadu troškova postupka tuženiku.

21. U odnosu na odbijajući dio (iznos od 7.141.446,88 kuna/ 947.832,89 eura), navesti je da je tužitelj podneskom od 7. siječnja 2016. smanjio tužbeni zahtjev, odnosno povukao tužbu za 4.151.787,00 kuna/ 551.036,83 eura. Kako se tuženik protivio toj dispoziciji, sud je u tom dijelu odbio tužbeni zahtjev. U preostalom odbijajućem dijelu, za iznos od 2.989.659,88 kuna/396.796,06 eura, ovaj je sud zahtjev odbio kao neosnovan jer smatrao da isti u toj visini nije dokazan.

22. Odluku je sud utemeljio na nalazu i mišljenju sudskog vještaka Gorana Mazije, dipl. ing., kojega je ocijenio stručnim i ovlaštenim za vještačenja iz predmetnog područja. Vještak je smatrao da se vrijednost mineralnih sirovina koje je tuženik eksploatirao imaju određivati primjenom revidiranog elaborata koji je ovjeren od Ministarstva gospodarstva i u kojem je navedena vrijednost mineralne sirovine iz konkretnog ležišta, a ne na osnovi sličnih ležišta u Republici Hrvatskoj kojima je utvrđena tek prosječna vrijednost (stranice 144-145 spisa).

23. Vještak je naglasio kako, prema tumačenju Ministarstva gospodarstva rada i poduzetništva, u situaciji kad je rudarskom gospodarskom subjektu odobreno eksploatacijsko polje (što tuženiku nesporno jest) potrebno mu je priznati nužne troškove ili olakšice. Drugim riječima, vještak je smatrao kako predmetno postupanje tuženika ne predstavlja protupravnu eksploataciju u smislu mjerodavnog Zakona o rudarstvu. Prema vrijednosnim pokazateljima preuzetima iz revidiranog elaborata na predmetnom eksploatacijskom polju, vještak je utvrdio kako je prodajna cijena 1m³ bloka arhitektonsko građevnog kamena (dalje: AGK) 1.500,00 kuna, dok prosječni troškovi eksploatacije iznose 1.358,30 kuna. Međutim, budući da je tuženiku odobreno eksploatacijsko polje ali ne posjeduje koncesiju te nije uplaćivao rudnu rentu, vještak je smatrao da mu se ne može priznati olakšica koja po toj osnovi iznosi 53,30 kuna. Zbog toga je, prema mišljenju vještaka, tuženiku potrebno priznati olakšicu od 1.305,00 kuna/m³ (umjesto 1.358,30 kuna). Stoga je od prosječne prodajne cijene AGK (1.500,00 kuna), tuženikova dobit 195,00 kuna po m³ AGK.

24. Nadalje, vještak utvrđuje da je prodajna cijena tehničko građevnog kamena (dalje: TKG) 30,00 kuna/m³, a olakšice koje je tuženiku potrebno priznati po osnovi troškova eksploatacije TKG iznose 24,60 kuna, pa je za TKG tuženikova dobit 5,40 kuna/m³.

25. Vještak Mazija drži da je tuženik, uzevši u obzir iznimnu tektonsku raspucanost predmetnog ležišta, u kojem su prisutni kavernozni prostori, od iskopanih 4.908,94 m³ sirovine, 21% mase mogao iskoristiti u blokovima, kao AGK, a ostatak od 97% kao TKG. Zaključno je vještačenjem iznesen izračun: 1.030,88 m³ AGK × 195,00 kuna + 3.878,06m³ TKG × 5,40 kuna = 221.963,12 kuna (odnosno 29.459,57 eura), što u skladu s mišljenjem vještaka predstavlja ukupnu korist koju je tuženik u utuženom razdoblju ostvario eksploatacijom bez koncesije u eksploatacijskom polju Dolit- Slave. Vještak je naveo da je ovaj izračun u skladu sa člankom 73. Pravilnika o prikupljanju podataka, načinu evidentiranja i utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina te o izradi bilance tih rezervi (Narodne novine, 48/92, 60/92).

26. U odluci P- 229/2010-62 od 18. listopada 2018. ovaj je sud prihvatio nalaz i mišljenje vještaka Mazije u cijelosti. Sud je prihvatio shvaćanje vještaka da pri izračunu nepripadne koristi tuženik ima pravo na olakšice za prosječne materijalne troškove eksploatacije (troškove istražnih radova, projektne dokumentacije, pristupnih puteva, otkrivke i sanacije). Pri tom je naglasio da je tuženiku bilo odobreno eksploatacijsko polje kao prvi korak potreban za zakonitu eksploataciju. Sud je uvažio okolnost da je tuženik pokušao ishoditi koncesiju, ali je u tome bio onemogućen zbog nedonošenja detaljnog urbanističkog plana Grada Omiša, budući da je ta okolnost izvan tuženikove odgovornosti.

27. Po pravodobnoj tužiteljevoj žalbi, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske presudom i rješenjem PŽ-6804/2019-2 od 9. ožujka 2021. prvostupanjsku je presudu potvrdio u dosuđujućem dijelu, kao i u dijelu kojim je tužbeni zahtjev odbijen za iznos od 4.151.787,00 kuna (dio za koji je tužitelj izjavio da povlači tužbu, a tuženik se usprotivio povlačenju). Međutim, za iznos od 2.989.659,88 kuna/ 396.796,06 eura presuda je ukinuta i predmet vraćen na ponovno suđenje.

28. Drugostupanjski je sud našao da je prvostupanjskom presudom u tom dijelu počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a. Ta se povreda očitovala u nedostatku razloga o odlučnim činjenicama. Tužitelj je, naime, podneskom od 23. travnja 2019. izjavio iscrpne i argumentirane prigovore na usmeno izlaganje vještaka Gorana Mazije s ročišta od 22. ožujka 2019., na koje prigovore ovaj sud nije tražio očitovanje vještaka. Pri tom sud nije valjano obrazložio zašto nije pozvao vještaka na očitovanje, kao ni zbog čega smatra tužiteljeve prigovore neosnovanima. Također, sud je odbio tužiteljev prijedlog za novo vještačenje po Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu u Zagrebu (dalje: RGNF) navodeći da je vještak Mazija imenovan od strane nadležnog suda; bez obrazloženja o samoj biti tužiteljevih prigovora.

29. Zbog toga je uputa ovome sudu u ponovljenom suđenju pozvati vještaka Gorana Maziju da se očituje o prigovorima tužitelja na nalaz i mišljenje, potom odlučiti o tužiteljevu prijedlogu za provođenje novog vještačenja po RGNF-u, te na koncu donijeti novu, na zakonu osnovanu odluku.

30. Predmet spora u ovoj fazi postupka je, dakle, tužiteljev zahtjev za isplatu imovinske koristi u iznosu od 2.989.659,88 kuna/ 396.796,06 eura koju je tuženik ostvario protupravno eksploatirajući mineralne sirovine u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 26. veljače 2008. na eksploatacijskom polju "Dolit-Slave", Donji Dolac.

31. Nakon provedenog ponovnog postupka, sud cijeneći provedene dokaze, nalazi tužbeni zahtjev djelomično osnovanim.

32. U ponovljenom postupku sud je pozvao vještaka Gorana Maziju da se očituje na tužiteljeve prigovore iz podneska od 23. travnja 2019. Ključni tužiteljev prigovor je bio usmjeren na priznavanje tzv. olakšica tuženiku. Tužitelj je smatrao da se rudarskom subjektu koji eksploatira rudu bez valjane koncesije mogu priznati isključivo nužni troškovi eksploatacije, odnosno troškovi potrebni za vađenje sirovine iz ležišta. Tužitelj je izrijeком naveo da su troškovi poput: otkupa zemljišta, istražnog bušenja, izrade elaborata i projektne dokumentacije, sanacije terena i kupnje

mehanizacije, troškovi koji slijede legalnu eksploataciju po koncesiji; što ovdje nije slučaj.

33. U skladu s navedenim, tužitelj je ukazao da je vještak koristio samo djelomično spis predmeta Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva klasa 310-01/04-03/85, ur. Broj 526-04-04-02 od 30. kolovoza 2004. Tužitelj smatra da, kad bi se pravilno analizirao sadržaj cijelog tog spisa, u pogledu troškova eksploatacije, proizlazi da je točan upravo njegov, a ne vještakov zaključak.

34. Konačno, tužitelj je pobijao i metodologiju izračuna iskoristivosti iskopane sirovine. Tvrdi, naime, da nije bilo mjesta umanjivati izračunatu količinu od 4.908,94 m³ AGK jer taj podatak predstavlja upravo iskoristivu količinu AGK. Pojašnjava tužitelj, da je geodetskim elaboratom tvrtke GIRUS d.o.o. (koju je na zahtjev tužitelja angažirao sam tuženik) utvrđen volumen iskopa stijenske mase od 13.894,90 m³, a taj je volumen već umanjen za popravni koeficijent i eksploatacijski gubitak. Zbog toga je količina od 4.908,94 m³ AGK konačna i definitivna te ju nije potrebno umanjivati.

35. Nadalje, vještak je kao mjerodavan uzeo elaborat koji je Megram d.o.o. izradio u ožujku 1999., prije nego je tuženiku odobreno eksploatacijsko polje, koji elaborat je potvrđen rješenjem Ministarstva gospodarstva od 30. travnja 1999. Tužitelj je isticao kako je pri izračunu količina AGK vještak trebao koristiti Elaborat o rezervama AGK i TKG iz travnja 2008. koji je potvrđen rješenjem nadležnog ministarstva od 3. lipnja 2008. jer se temelji na opsežnim istražnim radovima provedenima na samom eksploatacijskom polju Dolit-Slave.

36. U ponovljenom postupku, pisanim očitovanjem od 1. kolovoza 2021. vještak Goran Mazija odgovorio je na navedene tužiteljeve prigovore. Vještak je ustrajao u svom stajalištu da rudarskom gospodarskom subjektu kojem je odobreno eksploatacijsko polje treba priznati „olakšice“ koje se odnose na iznos plaćene naknade za eksploataciju mineralne sirovine te za prosječne materijalne troškove same eksploatacije. Smatra da tuženik potpuno spada u tu kategoriju jer mu je odobreno eksploatacijsko polje i jer je plaćao naknadu za eksploataciju.

37. Glede razlike između Elaborata iz 1999. i 2008., vještak Mazija je objasnio da je odabrao Elaborat iz 1999. jer se u protivnom radilo o retroaktivnoj ("regresnoj") primjeni. Elaborat iz travnja 2008. u vrijeme inspekcijskog nadzora (28. ožujka 2008.) nije niti postojao kao odobreni dokument, pa vještak smatra da ga nije ni mogao primijeniti na eksploataciju koja se izvodila ranije.

38. Na tužiteljev prigovor o dvostruko, kumulativnoj, primjeni eksploatacijskog gubitka vještak nije dao izravan i tehnički jasan odgovor. Vještak se nije izjasnio predstavlja li njegovo umanjenje od 21% AGK dodatno umanjenje na već umanjenu količinu AGK. Vještak je tek konstatirao da je na licu mjesta vidljivo da postoji velik broj pukotinskih i kavernoznih sustava iz kojih je nemoguće dobiti 79% čistih monolitnih blokova, te istaknuo kako bi se ta konstatacija jednostavno potvrdila očevitom.

39. S obzirom na navedeno, ovaj je sud smatrao da vještakovo očitovanje na tužiteljeve prigovore ne razjašnjava odlučne činjenice: što predstavlja nužne troškove

koji se imaju tuženiku priznati, te metodologiju izračuna iskoristive količine eksploatirane sirovine.

40. Prema odredbi članka 261. stavka 2. ZPP-a, ako je nalaz jednog ili više vještaka nejasan, nepotpun ili u proturječnosti sam sa sobom ili s izviđenim okolnostima, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještacima. Zbog toga je sud, ujedno postupajući u skladu s uputom drugostupanjskog suda, povjerio vještačenje RGNF-u.

41. Zadatak vještaku je bio da na temelju Geodetskog snimka izvedenog stanja iskopa kojeg je, na zahtjev samog tuženika, izradio GIRUS d.o.o. u svibnju 2008., te Elaborata o rezervama iz 1999. i Elaborata o rezervama iz 2008. izračuna količinu nelegalno eksploatirane mineralne sirovine AGK u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 26. veljače 2008. i na temelju toga utvrditi vrijednost protupravno stečene koristi od strane tuženika.

42. Vještačenje je izradio prof. dr. sc. Trpimir Kujundžić, dipl. ing. rudarstva koji je naglasio da svaka eksploatacija bez rudarske koncesije, ili protivno njezinim uvjetima, predstavlja protupravnu eksploataciju u smislu mjerodavnog ZR-a.

43. Kronološki je opisao tijek inspekcijskog nadzora od 28. ožujka 2008. te naveo kako je tada rudarski inspektor Marijan Vusić naložio tuženiku geodetsko snimanje postojećeg stanja. Tuženik je potom 19. lipnja 2008. dostavio Geodetsku snimku izvedenog stanja iskopa s poprečnim presjecima i izračunom kubatura koji je izradila tvrtka GIRUS d.o.o. Vještak je uzeo da ta snimka, koju je sam tuženik naručio i predao, jedina mjerodavna osnova za izračun eksploatirane količine sirovine. Nadalje, vještak navodi da je inspekcijskim zapisnikom od 5. svibnja 2008. utvrđeno je da je tuženik do 31. prosinca 2003. eksploatirao 360 m³ blokova AGK, a da naknadno nije predočio snimku niti proračun kubatura. Taj podatak o 360 m³ vještak uzima kao ishodišnu točku za utvrđivanje količine eksploatirane sirovine u utuženom razdoblju (od 1. siječnja 2004. na dalje).

44. Vještak je, kao prvu varijantu obračuna, primijenio parametre iz Elaborata o rezervama iz 1999., koji je bio jedini potvrđeni elaborat u trenutku inspekcijskog nadzora, prema kojoj bi u utuženom razdoblju bilo eksploatirano 2.441,21 m³ blokova AGK i 2.467,73 m³ tombolona (cjeloviti monoliti nepravilnih oblika, koji se mogu finalizirati do ploča, uglavnom manjih dimenzija), što bi prema vrijednosti od 1.500,00 kuna/m³ dalo iznos od 7.363.410,00 kuna protupravno stečene koristi.

45. U drugoj varijanti obračuna, u skladu s Elaboratom iz 2008., koju sam vještak smatra vjerodostojnom jer se temelji na praćenju stvarne eksploatacije na konkretnom ležištu "Dolit-Slave", tuženik je u utuženom razdoblju eksploatirao 2.141,08 m³ blokova AGK, pa je, prema vrijednosti od 1.500,00 kuna/m³ stekao protupravnu korist u iznosu od 3.211.620,00 kuna/ 426.255,23 eura.

46. Za utvrđivanje vrijednosti eksploatirane mineralne sirovine vještak je primijenio dopis Uprave za energetiku i rudarstvo Ministarstva gospodarstva od 30. kolovoza 2004. (klasa: 310-01/04-03/85; ur. br.: 526-04-04-02), kojim su, u skladu sa zaključkom Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske utvrđene prosječne

prodajne cijene čvrstih neprerađenih mineralnih sirovina koje se eksploatiraju u Republici Hrvatskoj. Za arhitektonsko-građevni kamen određena je jedinstvena cijena od 1.500,00 kn/m³, neovisno o vrsti, kvaliteti, dekorativnosti i kategoriji bloka te vještak napominje da je primjena tog dokumenta uobičajena u rudarskoj praksi.

47. U odnosu na "olakšice", vještak Kujundžić drži da je, kad je rudarskom subjektu odobreno eksploatacijsko polje, potrebno priznati mu nužne troškove eksploatacije, što proizlazi iz navedene isprave Ministarstva od 30. kolovoza 2004., koja razlikuje dvije situacije:

- kad eksploatacijsko polje nije odobreno ne priznaju se olakšice uopće;
- kad je odobreno, priznaju se olakšice koje obuhvaćaju iznos naknade za eksploataciju i prosječne materijalne troškove same eksploatacije.

48. Vještak pojašnjava da nužni troškovi eksploatacije, koji se tuženiku trebaju priznati, obuhvaćaju isključivo troškove operacije vađenja sirovine iz ležišta. Izrijekom navodi da se u tu kategoriju ne ubrajaju troškovi istraživanja, izrade tehničke dokumentacije, vodna i komunalna naknada, naknada za šume, tehnička sanacija i biološka rekultivacija, praćenje stanja okoliša, komunalne, bankovne, knjigovodstvene i sl. usluge, kao ni oblikovanje blokova na kamenolomu.

49. Za određivanje visine nužnih troškova vještak primjenjuje podatke iz Elaborata o rezervama iz 2008., u čijem poglavlju 6.1.2. Vrijednosni pokazatelji stavka vađenje blokova iznosi 860,00 kuna/m³, što je 42 % od prosječne cijene 1 m³ bloka svih kategorija. Primijenjeno na prodajnu cijenu od 1.500,00 kuna/m³ dolazi se do iznosa od 630,00 kuna/m³, kojeg je tuženiku potrebno priznati na ime nužnih troškova.

50. Prema tome, po stajalištu vještaka Kujundžića, tuženik je u utuženom razdoblju eksploatirao 2.141,08 m³ blokova AGK. Stoga je, prema vrijednosti od 1.500,00 kuna/m³ umanjio imovinu tužitelja za iznos od 3.211.620,00 kuna/426.255,23 eura. Kad se ta vrijednost umanjuje za 42% tuženikovih nužnih troškova kao „olakšica“, dolazi se do rezultata 1.862.739,60 kuna /247.228,03 eura, koji iznos predstavlja ukupnu stečenu imovinsku korist koju je bez valjane pravne osnove tuženik ostvario u utuženom razdoblju.

51. Vještak je, po ocjeni ovog suda, argumentirano dao svoje mišljenje te uspješno odgovorio na prigovore stranaka. Tuženik je, naime, isticao da je vještak u sukobu interesa zbog činjenice da je odlukom Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta imenovan članom i izvjestiteljem Povjerenstva za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, odnosno može biti imenovan članom Stručnog povjerenstva za provjeru rudarskih projekata.

52. Nadalje je tuženik prigovarao i retroaktivnoj primjeni propisa koje je vještak citirao u nalazu, smatrao je da vještačenje nije potpuno bez izlaska na lice mjesta, te konačno, pobijao je utvrđene količine eksploatirane sirovine.

53. Vještak je naveo da iz rješenja po kojem može biti član Stručnog povjerenstva nadležnog ministarstva (iz 2018.) odnosi tek na takvu mogućnost, ali da članom nikad nije postao. Prigovor o retroaktivnoj primjeni propisa otklonio je pravilno

obrazlažući da su mjerodavni propisi u nalazu identificirani, a noviji propisi navedeni su isključivo kronološki.

54. Stav je suda da prigovor o neizlasku vještaka na mjesto eksploatacije ne dovodi u pitanje izračun vještaka jer je izračun utemeljen na dokumentaciji koja je nastala, između ostalog, i obilaskom mjesta eksploatacije. Metodologija izračuna olakšice (42 % od prodajne cijene), pri kojem je utvrđenju vještak Kujundžić ustrajao, jasno je obrazložena i dosljedna te zaključak vještaka nije doveden u pitanje.

55. Vještak Kujundžić se očitovao i na tužiteljeve prigovore.

56. Tužitelj je isticao da vještak selektivno koristi Elaborat iz 2008. i iz njega uzima popravni koeficijent od 0,20 i eksploatacijski gubitak od 10 %, ali ne uzima prosječnu prodajnu cijenu iz istog elaborata (2.050,00 kn/m³) ni iznos nužnih troškova (860,00 kn/m³). Umjesto toga, za cijenu uzima podatak iz spisa Ministarstva iz 2004. (1.500,00 kn/m³), a nužne troškove računa na temelju podataka iz Elaborata 2008. čime, prema tužitelju, zbunjuje sud.

57. Zbog toga smatra tužitelj da je potrebno primijeniti dosljedno isti dokument, Elaborat iz 2008. te iz njega utvrditi cijenu AGK (2.050,00 kn/m³) i iznos nužnih troškova (860,00 kn/m³). Uz to je naglasio kako se kod naknade štete, u skladu s praksom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kod nelegalne eksploatacije ne priznaju niti nužni troškovi, no kako je predmetni zahtjev utemeljen na institutu stjecanja bez osnove, prihvaća da se tuženiku imaju priznati isključivo nužni troškovi.

58. Vještak Kujundžić je primjedbu o selektivnoj primjeni elaborata, po ocjeni ovog suda, valjano obrazložio. Za utvrđenje cijene uzeo je spis Ministarstva iz 2004. jer je u trenutku protupravne eksploatacije (2004.–2008.) jedina referentna vrijednost AGK bila upravo iz spisa Ministarstva od 30. kolovoza 2004. (1.500,00 kn/m³). Elaborat iz 2008. nastao je nakon utuženog razdoblja i sadrži tržišne vrijednosti vezane uz 2008. godinu, a ne uz razdoblje predmetne eksploatacije.

59. Nadalje, za vrijednost nužnih troškova vještak je koristio Elaborat iz 2008. zato što taj Elaborat sadrži najvjerodostojnije podatke o troškovima eksploatacije na konkretnom polju "Dolit-Slave". Izračun je bio sljedeći: stavka „vađenje blokova“ u Elaboratu 2008. iznosi 860,00 kn/m³ (114,14 €/m³), a prosječna prodajna cijena u istom elaboratu je 2.050,00 kn/m³ (272,08 €/m³). Omjer cijene i troškova daje 42 % te je vještak taj postotak primijenio kao udio nužnih troškova u prodajnoj cijeni. Taj postotak primijenjen na mjerodavnu cijenu iz spisa Ministarstva 2004. (1.500,00 kn/m³) daje olakšicu od 630,00 kn/m³.

60. Zbog svega navedenog, sud je vještačenje prof. dr. sc. Trpimira Kujundžića prihvatio u cijelosti kao potpunog, pravilnog, argumentiranog i izrađenog u skladu s pravilima struke. Vještačenje je metodološki pojašnjeno, izrađeno stručno te je sveobuhvatno dalo odgovor na pitanja za koja sud nema stručna znanja. Iz istih razloga, sud je smatrao da nije potrebno zajedno saslušati vještaka Maziju i Kujundžića "radi otklanjanja proturječja" u njihovim mišljenjima, kako je to predlagao tuženik. Sud drži da se ne radi o proturječju nego da vještak Mazija nije u cijelosti udovoljio zadatku koji mu je povjeren od suda. Nedostaci vještačenja vještaka Mazije očituju se osobito

u činjenici da ni u ponovljenom postupku vještak nije adekvatno i dosljedno odgovorio na argumentirane primjedbe tužitelja. Stoga sud smatra da se ne radi o situaciji u kojoj ima dva proturječna nalaza i mišljenja različitih vještaka, nego jedno od provedenih vještačenja- vještačenje vještaka Mazije nije u potpunosti izvršeno ni jasno obrazloženo, zbog čega ne udovoljava zahtjevu iz članka 260. stavka 2. ZPP-a.

61. Slijedom svega navedenoga, sud smatra da iznos do kojeg se dolazi analizom vještačenja vještaka Kujundžića: iznos od 247.228,03 eura, predstavlja stečenu imovinsku korist tuženika u utuženom razdoblju.

62. Tuženik je u odgovoru na tužbu istaknuo prigovor zastare na iskope do 9. prosinca 2003. Kako je tužbom obuhvaćeno razdoblje od 1. siječnja 2004. sud drži navedeni prigovor promašenim. Međutim, u podnesku od 23. svibnja 2022. (stranica 546. spisa) tuženik je istaknuo prigovor zastare kojeg ovaj sud nalazi osnovanim. Budući da je tužba podnesena 6. studenoga 2009., tuženik je istaknuo prigovor zastare za sve stečeno bez osnove prije 6. studenoga 2004. Pri tom je naglasiti, kako je navedeno pod točkom 11. ovog obrazloženja, da je tuženik već u odgovoru na tužbu tvrdio da je dinamika iskopavanja bila ravnomjerna tijekom cijelog desetogodišnjeg razdoblja. Ovu tužnikovu tvrdnju tužitelj nije ni na koji način osporio tijekom cijelog postupka.

63. Budući da se radi o stjecanju bez osnove, na predmetnu se tražbinu primjenjuje rok zastare od pet godina u skladu sa člankom 225. ZOO-a. S obzirom na neosporenu tvrdnju tuženika da je stjecanje eksploatacijom rudne sirovine teklo ujednačenom dinamikom u cijelom razdoblju eksploatacije, sud smatra da je zastarjelo sve ono što je tuženik stekao prije 6. studenoga 2004., dakle ono što je stečeno od 1. siječnja 2004. do 5. studenoga 2004.

64. Kako je tužbom obuhvaćeno razdoblje od 1. siječnja 2004. do 26. veljače 2008., radi se o razdoblju od 1517 dana. Od tih 1517 dana, zastarom je obuhvaćeno 310 dana (1. siječnja 2004. - 5. studenoga 2004.).

65. Budući da je tuženik bez valjane pravne osnove u razdoblju od 1517 dana stekao korist u iznosu od 247.228,03 eura, proizlazi da je dnevno stjecao korist u iznosu od 162,97 eura. Kako je zahtjev za razdoblje od 310 dana, od 1. siječnja 2004. do 5. studenoga 2004. u zastari, proizlazi da je dio zahtjeva koji se odnosi na isplatu iznosa od 50.520,70 eura u zastari.

66. Kad se oduzme dio koji je obuhvaćen zastarom, dobije se da je tuženik u razdoblju od 6. studenoga 2004. do 26. veljače 2008. bez osnove stekao korist u iznosu od 196.707,33 eura. Budući da je tužitelju presudom ovog suda P-229/2010-62 od 18. listopada 2019. pravomoćno dosuđen iznos od 29.459,57 eura, proizlazi da je tuženiku valjalo naložiti isplatu daljnjeg iznosa od 167.247,76 eura.

67. Budući da je tuženik, prema vlastitim navodima, znao da mu je za legalnu eksploataciju rudne sirovine potreban ugovor o koncesiji kojeg nije sklopio, te je unatoč tome pristupio eksploataciji, sud smatra da se radi o nepoštenom stjecatelju. Zbog toga je dužan tužitelju, u skladu sa člankom 1115. ZOO-a platiti i zatezne kamate od 28. ožujka 2008., odnosno od dana kad je izvršen inspekcijski nadzor, kako to tužitelj

zahtijeva tužbom. Tužitelju pripadaju zatezne kamate u skladu sa člankom 29. stavkom 2. ZOO-a za ostale odnose. Zbog toga je odlučeno kao pod točkom I. izreke ove presude.

68. U preostalom dijelu, tužbeni zahtjev je trebalo odbiti kao neosnovan. U pogledu visine tužbenog zahtjeva, tužitelj je nakon provedenog vještačenja po vještaku Kujundžiću, umjesto prvotnog iznosa od 396.796,06 eura, zahtijevao isplatu iznosa od 426.255,22 eura (tužiteljev podnesak od 17. ožujka 2023). Tuženik se ovoj preinaci tužbe protivio (tuženikov podnesak od 18. travnja 2023.). Potom je tužitelj podneskom od 10. lipnja 2023. postavio tužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 308.703,14 eura, a tuženik se i toj dispoziciji usprotivio podneskom od 10. listopada 2023.

69. Prema tome, konačno postavljeni zahtjev o kojem je ovaj sud imao odlučiti je isplata iznosa od 396.796,06 eura, pa kako je sud našao da je zahtjev osnovan u iznosu od 167.247,76 eura, za iznos od 229.548,30 eura trebalo je odbiti tužbeni zahtjev i odlučiti kao pod točkom II. izreke.

70. Konačno, trebalo je odlučiti o troškovima cjelokupnog postupka, u skladu s uputom iz ukidnog rješenja PŽ-6804/2019-2 Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.

71. Osnova zahtjeva nije bila sporna niti su se radi dokazivanja osnove izvodili dokazi, a u pogledu visine tužitelj je tužbom zahtijevao isplatu iznosa od 977.292,45 eura. Presudom P-229/2010 uspio je sa zahtjevom za isplatu iznosa od 29.459,57 eura, a ovom presudom sa zahtjevom za isplatu 167.247,76 eura. Ukupno je, dakle, tužitelj uspio sa zahtjevom za isplatu 196.707,33 eura što predstavlja približno 20% njegova zahtjeva.

72. Primjenom članka 154. stavka 2. ZPP-a, proizlazi da je tuženik stranka koja je većim dijelom uspjela u sporu (80%) te mu, nakon što se njegov uspjeh umanjuje za uspjeh tužitelja, valja priznati 60% troškova koje sud nalazi da su bili potrebni za vođenje parnice (članak 155. ZPP-a).

73. Inicijalna vrijednost predmeta spora je bila 977.292,45 eura, a nakon što je presudom PŽ-6804/2019-2 Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 9. ožujka 2019. pravomoćno odlučeno o dijelu tužbenog zahtjeva, vrijednost predmeta spora je 396.796,06 eura. Zbog toga je sud odmjeravao pojedine radnje u skladu s vrijednošću predmeta spora u vrijeme poduzimanja pojedine radnje.

74. Primjenom odredbi Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/2023., dalje: Tarifa) tuženiku za sastav odgovora na tužbu pripada nagrada u visini od 6175 bodova (Tbr 8.1. Tarife, vrijednost predmeta spora 977.292,45 eura).

75. Tuženiku pripada po 6175 bodova za pristup na ročišta na kojima se raspravljalo o glavnoj stvari: 22. rujna 2010., 4. svibnja 2011., 14. listopada 2011., 30. ožujka 2016., 5. travnja 2017., 27. studenoga 2017., sve primjenom Tbr. 9.1. Tarife.

76. Po 3087,50 bodova mu pripada za ročišta na kojima se nije raspravljalo o glavnoj stvari niti su se izvodili kakvi dokazi: 2. prosinca 2011., 25. rujna 2015., 11. prosinca 2015., 3. veljače 2016., 1. veljače 2017., 5. srpnja 2017., 9. listopada 2017. (Tbr. 9. 2. Tarife).

77. U visini od po 2985 bodova pripada mu pravo na nagradu za četiri obrazložena podneska: 23. svibnja 2022., 2. ožujka 2023., 18. travnja 2023. i 28. rujna 2023. (vrijednost predmeta spora 396.796,06 eura, Tbr. 8.1. Tarife).

78. Tuženiku pripada po 2985 bodova za pristup na ročišta na kojima se raspravljalo o glavnoj stvari: 22. ožujka 2019., 10. srpnja 2019., 17. svibnja 2021., 13. travnja 2022., 11. rujna 2023., 18. listopada 2023., 24. lipnja 2026., sve primjenom Tbr. 9.1. Tarife.

79. Po 1492,50 bodova mu pripada za ročišta na kojima se nije raspravljalo o glavnoj stvari niti su se izvodili kakvi dokazi: 17. studenoga 2021., 8. prosinca 2021., 28. veljače 2022., 18. svibnja 2022., 14. rujna 2022., 20. ožujka 2022. i 15. siječnja 2024. (Tbr. 9. 2. Tarife).

80. Prema tome, ukupni troškovi zastupanja po punomoćniku odvjetniku, koji su bili potrebni za vođenje ove parnice, odgovaraju vrijednosti od 108102 boda. S obzirom na djelomičan uspjeh u sporu, trebalo mu je priznati nagradu u visini od 40% od navedenog; odnosno nagradu u visini od 64.861,2 boda. S obzirom na vrijednost boda od 2,00 eura (Tbr. 54. Tarife) i uvećano za PDV (Tbr. 46. Tarife), proizlazi da tuženiku pripadaju troškovi zastupanja u iznosu od 162.153,00 eura.

81. Navedenim troškovima potrebno je dodati troškove vještačenja u iznosu od 3.000,00 kuna / 398,17 eura, jer ti troškovi predstavljaju materijalne izdatke koje je tuženik imao i koji su bili potrebni za vođenje parnice te mu, neovisno u uspjehu u sporu, pripadaju u cijelosti. Zbog toga je tuženiku valjalo priznati troškove postupka u iznosu od 162.551,17 eura, a za više zatraženi iznos troškova (379.424,22 eura), tuženikov zahtjev odbiti kao neosnovan.

82. slijedom svega navedenog, odlučeno je kao u izreci.

U Splitu 18. rujna 2026.

SUTKINJA
Ivana Hrkać

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo žalbe Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u Zagrebu. Žalba se može podnijeti u roku od 15 (petnaest) dana od primitka presude, putem ovog suda.

DNA:

- tužitelju po ŽDO Split
- tuženiku po punomoćniku
- u spis

Broj zapisa: **9-3088d-5db1c**

Kontrolni broj: **06968-5557e-f6c52**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=IVANA HRKAĆ, L=SPLIT, O=TRGOVAČKI SUD U SPLITU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Splitu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.